

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра адміністративного і інформаційного права

«Затверджую»
Завідувач кафедри
адміністративного і інформаційного права
(Арістова І.В.)
« 23 » 06. 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ОК 5. Сучасні тенденції юридичної науки в умовах інформаційного суспільства

Спеціальність: 081 Право ОС «Доктор філософії (PhD)»

Освітня програма: «Право»

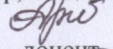
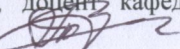
Факультет: *Юридичний*

2020 – 2021 навчальний рік

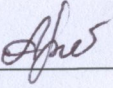
Робоча програма з дисципліни «Сучасні тенденції юридичної науки в умовах інформаційного суспільства» для студентів за спеціальністю 081 Право ОС «Доктор філософії (PhD)»

Розробники:

д.ю.н., професор, завідувач кафедри адміністративного і інформаційного права
Арістова І.В.
к.ю.н., доцент, доцент кафедри адміністративного і інформаційного права
Чернадчук Т.О.

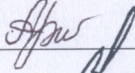
Робочу програму схвалено на засіданні кафедри адміністративного і інформаційного права.
Протокол від "22" 06 2020 року № 22

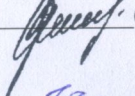
Завідувач кафедри адміністративного і інформаційного права

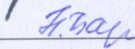

(підпис)

І.В.Арістова

Погоджено:

Гарант освітньої програми (І.В.Арістова)

Декан юридичного факультету (С. І. Запара)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації (Т.О. Чернадчук)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 25.06.2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань: 08 «Право» (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів – 1 Змістових модулів: 1	Спеціальність: 081 Право (шифр і назва)	Рік підготовки: 2020-2021й	
		Курс 1	
Загальна кількість годин - 120	Освітній ступінь: Доктор філософії (PhD)	Семестр	
		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,4 самостійної роботи студента - 4,2		Лекції	
		22 год.	
		Практичні, семінарські	
		22 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
76 год.		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю:	
		іспит	

Примітка: Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання - 44/76, (37%/63%)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: набуття аспірантами теоретичних знань про становлення та розвиток юридичної науки та її галузей, предмет та методологію основних галузей, правові вчення та перспективи розвитку юридичної науки.

Завдання:

- сформувати у аспірантів уявлення про місце і роль юридичної науки на різних етапах розвитку суспільства, особливостей юридичної науки, аналізу її сучасних тенденцій; засвоєння та набуття навичок аналізу нормативно-правових актів, достатніх для проведення власного наукового дослідження в процесі виявлення актуальних теоретичних проблем та визначення напрямів їх вирішення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант (здобувач) повинен знати:

- загальні закономірності виникнення та тенденції розвитку юридичної науки, поняття, її структурно-функціональні характеристики;
- основні положення юридичної науки та її місце у системі суспільних знань;

- теоретичні і практичні проблеми права, історію розвитку та сучасного стану наукових знань, основні концепції розвитку юридичної науки в умовах інформаційного суспільства, загальні теоретико-історичні положення юридичної науки;

- методологію основних галузей юридичної науки; наукові положення щодо дискусійних питань юридичної науки, зміст найбільш важливих праць в сфері галузевих юридичних наук.

володіти :

- навичками самостійного дослідження основних напрямів розвитку юридичної науки, особливо в сфері дослідження проблем теорії держави і права, загальнотеоретичні поняття, предмет і взаємозв'язок теорії держави і права з іншими науками про людину та суспільство;

- навичками формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми юридичних наук, що регулюють особисті немайнові та майнові відносини, засновані на юридичній рівності, вільному волевиявленні, майновій самостійності їх учасників, процесуальні форми захисту цивільних прав;

- методологією науки адміністративного права, науки фінансового права, інформаційного права та визначати основні напрями її розвитку;

- навичками критично ставитися до окремих наукових положень; обґрунтовувати запропоновані наукові положення;

- навичками грамотного й ефективного опису результатів дослідження; використовувати здобуті знання і компетенції у проведенні наукових досліджень і узагальненні наукових досягнень.

3. Програма навчальної дисципліни

(програма знаходиться на адаптації)

Змістовий модуль 1. Сучасні тенденції юридичної науки.

Тема 1. Юридична наука та її місце в системі суспільних знань.

Визначення поняття «наука», її основних аспектів. Юридична наука як система знань. Предмет юридичної науки. Завдання і функції юридичної науки.

Методологія сучасної юридичної науки. Доктринальні підходи до розуміння феномену методології: позиції фахівців у сфері загальної теорії держави і права.

Тема 2. Загальноправові дослідження в умовах інформаційного суспільства.

Основні підходи до сучасного праворозуміння. Правова політика в умовах інформаційного суспільства.

Принципи права. Визначення поняття «принципи права» та їх роль у системі права. Співвідношення загальних принципів та принципів галузі права. Соціальне регулювання і право. Правове регулювання. Право і держава.

Інституційна характеристика права. Функціональна характеристика права.

Сучасні правові системи та їх об'єднання. Верховенство права. Система джерел сучасного права.

Тема 3. Сучасні тенденції конституціоналізму.

Етапи зародження та становлення конституціоналізму. Огляд наукових підходів до розуміння сутності сучасного українського конституціоналізму.

Конституційне право як фундаментальна галузь українського права. Структуризація системи конституційного права України. Склад інститутів конституційного права: інститут парламентаризму, інститут президенства. Політичні інститути та конституціоналізм.

Сучасні тенденції розвитку конституціоналізму.

Тема 4. Сучасні тенденції розвитку адміністративного та фінансового права.

Становлення наукових поглядів про публічне управління та його правове регулювання. Наукові дискусії про предмет та систему адміністративного права. Місце адміністративного права в галузевій класифікації правової системи. Публічний та приватний аспекти адміністративного права. Розвиток наукових поглядів на принципи адміністративного права. Співвідношення загальних принципів права з принципами адміністративного права. Види суспільних відносин, що входять до предмета правового регулювання сучасного адміністративного права.

Методологічні принципи правотворчої діяльності суб'єктів публічної адміністрації, а також практичне їх застосування в сучасних умовах. Моделі розвитку сучасної теорії адміністративного права. Концептуальні підходи до формування сучасної доктрини адміністративного права. Формування концепції публічної адміністрації та її значення в теорії адміністративного права. Відносини публічної адміністрації із приватними особами.

Наукові погляди на систему та правовий статус суб'єктів публічної адміністрації. Система та правовий статус центральних органів виконавчої влади. Система та правовий статус місцевих органів виконавчої влади. Правовий статус приватних осіб як суб'єктів публічної адміністрації.

Наука фінансового права в умовах глобалізації. Етапи становлення теорії фінансового права. Огляд наукових підходів до розуміння сутності фінансового права: дослідження Л.К. Воронової, О. П. Гетьманець, М.П.Кучерявенка, Т.А. Латковської, А.О. Монаєнко, О. П. Орлюк, Л.А. Савченко, В.Д. Чернадчука.

Методологічні засади формування системи принципів фінансового права. Метод фінансового права: проблеми визначення. Структуризація системи фінансового права України. Склад інститутів фінансового права та їх класифікація. Класифікація відносин в сфері фінансової діяльності та інститути фінансового права. Перелік інститутів фінансового права та їх характеристика. Інститут фінансово-правової відповідальності.

Тема 5. Актуальні питання цивілістики.

Наукові погляди на загальні положення цивільного права та процесу, особливості регулювання особистих немайнових прав фізичної особи, речових прав, зобов'язальних прав, деліктного права, спадкового права, розгляду цивільних справ в порядку позовного, наказного, окремого провадження на різних стадіях цивільного процесу.

Історичні аспекти формування і розвитку галузі трудового права. Правова доктрина та її значення для формування трудового права України. Наукові школи трудового права України. Основні тенденції розвитку та реформування трудового права у сучасній Україні. Розвиток системи трудових прав в умовах глобалізації. Категорія соціально-трудова відносин як комплекс взаємовідносин між найманими працівниками і роботодавцями в умовах інформаційного суспільства. Проблема термінології у галузі соціально-трудова відносин. Роль соціальної держави в організації та функціонуванні соціальної сфери.

Соціальна політика у сфері соціального забезпечення. Соціальний захист та соціальне забезпечення: співвідношення понять. Управління у сфері соціального забезпечення. Соціальні ризики як підстава для встановлення окремих видів соціального забезпечення. Соціальне забезпечення: поняття, основні риси, функції.

Тема 6. Комплексні юридичні науки в умовах інформаційного суспільства.

Загальна характеристика комплексних юридичних наук. Предмет дослідження науки цієї групи. Зміст галузевих наук: інформаційне право; банківське право та ін. Місце і роль комплексних юридичних наук в системі знань.

Пізнавальна модель дослідження науки «інформаційне право». Модель дослідження науки «інформаційне право» як результат, наукові знання. Модель дослідження науки «інформаційне право» як процес, наукова діяльність. Модель організації наукової діяльності у сфер інформаційного права. Предмет методології науки «інформаційне право». Поняття «методологія науки інформаційне право». Значення мети наукової діяльності у сфері інформаційного права. Стандарти наукового дослідження у сфері інформаційного права. Критерії науковості знання у сфері інформаційного права. Етапи становлення теорії інформаційного права. Огляд наукових підходів до розуміння сутності інформаційного права: дослідження І.В. Арістової, Б. А. Кормица, М.Я. Швеця, О.В. Кохановської, А. І. Марущака, В.М. Брижка, О.Г. Марценюка, К.І. Белякова, А.М. Новицького, В.С. Цимбалюка, І.М. Сопілко, А.П. Коваленко, Ю.П. Бурила, О.В. Олійника, О.А. Баранова. Методологічні засади формування системи принципів інформаційного права. Розуміння змісту поняття «принципи інформаційного права». Склад правовідносин в інформаційній сфері. Широке та вузьке тлумачення поняття «інформаційні правовідносини»: концепція І. В. Арістової.

Теоретико-правові основи визначення предмета банківського права. Метод банківського права: проблеми визначення. Проблеми визначення банківської інформації як об'єкта банківського права. Класифікація інформації з урахуванням специфіки банківської діяльності. Інформаційні правовідносини у банківській сфері України: концепція Т.О. Чернадчук.

Тема 7. Прикладні юридичні науки.

Загальна характеристика прикладних юридичних наук. Предмет дослідження науки цієї групи. Зміст прикладних наук: криміналістика; кримінологія; юридична психологія та ін. Місце і роль прикладних юридичних наук в системі знань.

Тема 8. Міжнародно-правові науки.

Загальна характеристика міжнародно-правових наук. Предмет дослідження науки цієї групи. Зміст міжнародно-правових наук: дипломатичне право; міжнародне гуманітарне право; міжнародне економічне право; міжнародне право прав людини; міжнародне інформаційне право; міжнародне кримінальне право; міжнародне космічне право; міжнародне екологічне право; міжнародне атомне право; право Європейського Союзу та ін. Місце і роль міжнародно-правових наук в системі знань.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		сем	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Сучасні тенденції юридичної науки.												
Тема 1. Юридична наука та її місце в системі суспільних знань.	14	2	2				10					

Тема 2. Загально-правові дослідження в умовах інформаційного суспільства.	14	2	2				10					
Тема 3. Сучасні тенденції конституціоналізму.	14	2	2				10					
Тема 4. Сучасні тенденції розвитку адміністративного та фінансового права.	16	6	6				4					
Тема 5. Актуальні питання цивілістики.	16	2	2				12					
Тема 6. Комплексні юридичні науки в умовах інформаційного суспільства.	14	4	4				6					
Тема 7. Прикладні юридичні науки.	16	2	2				12					
Тема 8. Міжнародно-правові науки.	16	2	2				12					
Разом за змістовим модулем 1	120	22	22				76					
Усього годин	120	22	22				76					

5. Темі та план лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Юридична наука та її місце в системі суспільних знань. 1. Визначення поняття «наука», її основних аспектів. 2. Методологія сучасної юридичної науки.	2
2	Тема 2. Загальноправові дослідження в умовах інформаційного суспільства. 1. Основні підходи до сучасного праворозуміння. 2. Правова політика в умовах інформаційного суспільства.	2
3	Тема 3. Сучасні тенденції конституціоналізму. 1. Етапи зародження та становлення конституціоналізму. 2. Огляд наукових підходів до розуміння сутності сучасного українського конституціоналізму.	2
4	Тема 4. Сучасні тенденції розвитку адміністративного та фінансового права. 1. Становлення наукових поглядів про публічне управління та його правове регулювання. 2. Наукові дискусії про предмет та систему адміністративного	2

	права.	
5	Тема 4. Сучасні тенденції розвитку адміністративного та фінансового права. 1. Наукові погляди на систему та правовий статус суб'єктів публічної адміністрації. 2. Наука фінансового права в умовах глобалізації. Етапи становлення теорії фінансового права.	2
6	Тема 4. Сучасні тенденції розвитку адміністративного та фінансового права. 1. Методологічні засади формування системи принципів фінансового права. Метод фінансового права: проблеми визначення. 2. Класифікація відносин в сфері фінансової діяльності та інститути фінансового права.	2
7	Тема 5. Актуальні питання цивілістики. 1. Наукові погляди на загальні положення цивільного права та процесу. 2. Правова доктрина та її значення для формування трудового права України. Наукові школи трудового права України. 3. Соціальна політика у сфері соціального забезпечення.	2
8	Тема 6. Комплексні юридичні науки в умовах інформаційного суспільства. 1. Загальна характеристика комплексних юридичних наук. Предмет дослідження науки цієї групи. 2. Пізнавальна модель дослідження науки «інформаційне право». 3. Широке та вузьке тлумачення поняття «інформаційні правовідносини»: концепція І. В. Арістової.	2
9	Тема 6. Комплексні юридичні науки в умовах інформаційного суспільства. 1. Теоретико-правові основи визначення предмета банківського права. Метод банківського права: проблеми визначення. 2. Інформаційні правовідносини у банківській сфері України: концепція Т.О. Чернадчук.	2
10	Тема 7. Прикладні юридичні науки. 1. Загальна характеристика прикладних юридичних наук. 2. Зміст прикладних наук: криміналістика; кримінологія; юридична психологія та ін.	2
11	Тема 8. Міжнародно-правові науки. 1. Загальна характеристика міжнародно-правових наук. 2. Предмет дослідження науки цієї групи.	2
	Разом	22

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Юридична наука та її місце в системі суспільних знань. Юридична наука як система знань. Предмет юридичної науки. Завдання і функції юридичної науки.	2
2	Тема 2. Загальноправові дослідження в умовах інформаційного суспільства. Принципи права. Визначення поняття «принципи права» та їх роль у системі права. Співвідношення загальних принципів та принципів галузі права.	2
3	Тема 3. Сучасні тенденції конституціоналізму. Склад інститутів конституційного права: інститут парламентаризму, інститут президенства. Політичні інститути та конституціоналізм.	2
4	Тема 4. Сучасні тенденції розвитку адміністративного та фінансового права. Місце адміністративного права в галузевій класифікації правової системи. Публічний та приватний аспекти адміністративного права.	2
5	Тема 4. Сучасні тенденції розвитку адміністративного та фінансового права. Методологічні принципи правотворчої діяльності суб'єктів публічної адміністрації, а також практичне їх застосування в сучасних умовах. Структуризація системи фінансового права України. Склад інститутів фінансового права та їх класифікація.	2
6	Тема 4. Сучасні тенденції розвитку адміністративного та фінансового права. Перелік інститутів фінансового права та їх характеристика. Інститут фінансово-правової відповідальності.	2
7	Тема 5. Актуальні питання цивілістики. Особливості регулювання особистих немайнових прав фізичної особи, речових прав, зобов'язальних прав, деліктного права, спадкового права, розгляду цивільних справ в порядку позовного, наказного, окремого провадження на різних стадіях цивільного процесу. Правова доктрина та її значення для формування трудового права України.	2
8	Тема 6. Комплексні юридичні науки в умовах інформаційного суспільства. Зміст галузевих наук: інформаційне право; банківське право та ін. Місце і роль комплексних юридичних наук в системі знань.	2
9	Тема 6. Комплексні юридичні науки в умовах інформаційного	2

	суспільства. Стандарти наукового дослідження у сфері інформаційного права. Проблеми визначення банківської інформації як об'єкта банківського права. Класифікація інформації з урахуванням специфіки банківської діяльності.	
10	Тема 7. Прикладні юридичні науки. Предмет дослідження науки цієї групи.	2
11	Тема 8. Міжнародно-правові науки. Місце і роль міжнародно-правових наук в системі знань.	2
	Разом	22

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Юридична наука та її у місце системі суспільних знань. Доктринальні підходи до розуміння феномену методології: позиції фахівців у сфері загальної теорії держави і права.	10
2	Тема 2. Загальноправові дослідження в умовах інформаційного суспільства. Соціальне регулювання і право. Правове регулювання. Право і держава. Інституційна характеристика права. Функціональна характеристика права. Сучасні правові системи та їх об'єднання. Верховенство права. Система джерел сучасного права.	10
3	Тема 3. Сучасні тенденції конституціоналізму. Конституційне право як фундаментальна галузь українського права. Структуризація системи конституційного права України. Сучасні тенденції розвитку конституціоналізму.	10
4	Тема 4. Сучасні тенденції розвитку адміністративного та фінансового права. Розвиток наукових поглядів на принципи адміністративного права. Співвідношення загальних принципів права з принципами адміністративного права. Види суспільних відносин, що входять до предмета правового регулювання сучасного адміністративного права. Моделі розвитку сучасної теорії адміністративного права. Концептуальні підходи до формування сучасної доктрини адміністративного права. Формування концепції публічної адміністрації та її значення в теорії адміністративного права. Відносини публічної адміністрації із приватними особами. Система та правовий статус центральних органів виконавчої влади. Система та правовий статус місцевих органів виконавчої	4

	влади. Правовий статус приватних осіб як суб'єктів публічної адміністрації. Огляд наукових підходів до розуміння сутності фінансового права: дослідження Л.К. Воронової, О. П. Гетьманець, М.П.Кучерявенка, Т.А. Латковської, А.О. Монаснко, О. П. Орлюк, Л.А. Савченко, В.Д. Чернадчука.	
5	Тема 5. Актуальні питання цивілістики. Історичні аспекти формування і розвитку галузі трудового права. Наукові школи трудового права України. Основні тенденції розвитку та реформування трудового права у сучасній Україні. Розвиток системи трудових прав в умовах глобалізації. Категорія соціально-трудова відносин як комплекс взаємовідносин між найманими працівниками і роботодавцями в умовах інформаційного суспільства. Проблема термінології у галузі соціально-трудова відносин. Роль соціальної держави в організації та функціонуванні соціальної сфери. Соціальний захист та соціальне забезпечення: співвідношення понять. Управління у сфері соціального забезпечення. Соціальні ризики як підстава для встановлення окремих видів соціального забезпечення. Соціальне забезпечення: поняття, основні риси, функції.	12
6	Тема 6. Комплексні юридичні науки в умовах інформаційного суспільства. Модель дослідження науки «інформаційне право» як результат, наукові знання. Модель дослідження науки «інформаційне право» як процес, наукова діяльність. Модель організації наукової діяльності у сфер інформаційного права. Предмет методології науки «інформаційне право». Поняття «методологія науки інформаційне право». Значення мети наукової діяльності у сфері інформаційного права. Критерії науковості знання у сфері інформаційного права. Етапи становлення теорії інформаційного права. Огляд наукових підходів до розуміння сутності інформаційного права: дослідження І.В. Арістової, Б. А. Кормича, М.Я. Швеця, О.В. Кохановської, А. І. Марушчака, В.М. Брижка, О.Г. Марценюка, К.І. Белякова, А.М. Новицького, В.С. Цимбалюка, І.М. Сопілко, А.П. Коваленко, Ю.П. Бурила, О.В. Олійника, О.А. Баранова. Методологічні засади формування системи принципів інформаційного права. Розуміння змісту поняття «принципи інформаційного права». Склад правовідносин в інформаційній сфері.	6
7	Тема 7. Прикладні юридичні науки. Місце і роль прикладних юридичних наук в системі знань.	12
8	Тема 8. Міжнародно-правові науки. Зміст міжнародно-правових наук: дипломатичне право; міжнародне гуманітарне право; міжнародне економічне право;	12

міжнародне право прав людини; міжнародне інформаційне право; міжнародне кримінальне право; міжнародне космічне право; міжнародне екологічне право; міжнародне атомне право; право Європейського Союзу та ін.	
Разом	76

8. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. *Словесні*: розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, робота з книгою (читання, переказ, складання плану, конспектування, опорних конспектів тощо).

1.2. *Наочні*: демонстрація, ілюстрація.

1.3. *Практичні*: практична робота.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1. *Аналітичний*.

2.2. *Методи синтезу*.

2.3. *Індуктивний метод*.

2.4. *Дедуктивний метод*.

2.5. *Традуктивний метод*.

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.1. *Проблемний* (чи проблемно-інформаційний)

3.2. *Частково-пошуковий (евристичний)*

3.3. *Репродуктивний*

3.4. *Пояснювально-демонстративний*

4. Активні методи навчання - використання технічних засобів навчання, диспути, круглі столи, використання проблемних ситуацій, використання опорних конспектів лекцій.

5. Інтерактивні технології навчання - використання мультимедійних технологій, case-study (метод аналізу конкретних ситуацій), діалогове навчання, співробітництво здобувачів (кооперація).

9. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)

3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи здобувачів:

- рівень знань, продемонстрований на семінарських заняттях;
- активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
- експрес-контроль під час аудиторних занять;
- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
- написання рефератів;
- письмові завдання при проведенні контрольних робіт.

4. Пряме врахування у підсумковій оцінці виконання студентом певного індивідуального завдання :

- навчально-дослідна робота;

- навчально-практичне дослідження із презентацією результатів тощо.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								С Р С	Разом за модулі та СРС	Ате-ста-ція	Підсумко-вий тест - екзамен	Су-ма
Змістовий модуль 1 - 40 балів												
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	15	55 (40+15)	15	30	100
5	5	5	5	5	5	5	5					

Розподіл балів системи ЄКТС за результатами навчання і семестровій (підсумковій) атестації у формі іспиту:

на денній формі навчання

до 40 балів – за результатами модульного контролю протягом семестру;

до 15 балів – за результатами проміжної атестації;

до 15 балів – за виконання самостійної роботи;

до 30 балів – за результатами семестрової (підсумкової) атестації.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D		
60-68	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Сучасні тенденції юридичної науки. Навчально-методичний посібник щодо вивчення дисципліни, проведення семінарських занять, самостійних занять. Суми, 2014 р., 90 с.

2. Навчально - методичний комплекс з дисципліни «Міжнародне право», на платформі Moodle, СНАУ, 2020 рік.

12. Рекомендована література

1. Адміністративне право України. Академічний курс [Текст]: Підруч.: У двох томах: Том 1. Загальна частина. / Ред. колегія: В.Б.Авер'янов (голова). – К.: Видавництво „Юридична думка”, 2004. – 584 с.
2. Адміністративне право : посібник для підгот. до іспиту / Ю.П. Битяк, В.М. Гаращук, В.В. Зуй та ін.— Харків : Право, 2016.— 144 с.
3. Актуальні питання науки фінансового права : монографія / за ред. М. П. Кучерявенка. – Х. : Право, 2010. – 464 с. Арістова І. В. Становлення науки «інформаційне право»: питання методології (частина I) / І. В. Арістова // Публічне право. – 2016 р. – №. 2. – С. 245 – 253.
4. Арістова І. В. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в аграрний сектор економіки України: організаційно-правовий аспект: монографія / І. В. Арістова, В. І. Курило, О. Ю. Калугін [за заг. ред. І.В.Арістової]. – К. Редакційно-видавничий центр НУБіП України, 2014. – 193 с.
5. Арістова І.В. Організаційно-правові засади надання адміністративних послуг у сільському господарстві України: монографія / І. В. Арістова, В. І. Курило, Я. І. Скоромний [за заг. ред. І. В. Арістової]. – К.: Видавництво центр НУБіП України, 2015. – 156 с.
6. Арістова І. В. Становлення науки «інформаційне право»: питання методології (частина II) / І. В. Арістова // Публічне право. – 2016 р. – №. 3. – С. 232 – 243.
7. Арістова І. В. Реалізація інформаційно-правового статусу органів виконавчої влади України в інформаційних правовідносинах: монографія / І.В. Арістова, М. Ю. Кузнецова [за заг. ред. Арістової І.В.]. – К.: Видавничий центр НУБіП України, 2015. – 250 с.
8. Арістова І. В. , Чернадчук В. Д. Концепція інформаційних правовідносин: сутність та особливості використання у сфері банківської діяльності / І. В. Арістова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://goo.gl/6ZPyTf>
9. Арістова І. В. Інформаційне законодавство України: проблеми адаптації до міжнародних правових стандартів: монографія / І. В. Арістова, В. В. Ткаченко [за заг. ред. І. В. Арістової]. – К., Редакційно-видавничий центр НУБіП України 2015. – 185 с.
10. Бризгалов І. В. Юридична деонтологія: Короткий курс лекцій. — К.: МАУП, 2003. — 3-тє вид., стереотип. — 48 с.
11. Воронова Л. К. Фінансове право у сучасний період // Антологія української юридичної думки. Т. 10. Юридична наука незалежної України. — К.: Вид. Дім «Юридична книга», 2005.— С. 415—431.
12. Воронова Л. К. Конституція України і фінансове законодавство // Право України. — 2012. — № 1/2. — С.111 — 124.
13. Воронова Л. К. Доктрина фінансового права та фінансового законодавства у сучасний період // Правова доктрина України. — Х.: Право, 2013. — Т. 2: Публічно-правова доктрина України. — С.417 — 488.
14. Гетьман А. П. Юридична наука України в умовах глобалізації / А. П.Гетьман // Особистість. Суспільство. Право :зб. наук. статей та тез наук. повідомл. за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 10-річчю Полт. юрид. ін-ту. (Полтава, 15 берез. 2012 р.). – Харків, 2012. – С. 3–8.
15. Загальна теорія держави і права: / М. В. Цвік, В. Д. Ткаченко, Л. Л. Богачова та ін.; За ред. М. В. Цвіка, В. Д. Ткаченка, О. В. Петришина. — Харків: Право, 2002. — 432 с.

16. Кельман, М.С Юридична наука: проблеми методології [Текст] / М.С.Кельман. – Тернопіль : Терно-граф, 2011. – 492 с.
17. Контроль у сфері місцевого самоврядування та його зв'язок з державним управлінням // Виконавча влада і адміністративне право/Авер'янов В. Б., Андрійко О. Ф., Битяк Ю. П. та ін.; За заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К.: Видавничий Дім «Ін-Юре», 2002.
18. Креативність загальнотеоретичної юриспруденції : монографія / [Ю. М.Оборотов, В. В. Завальнюк, В. В. Дудченко та ін.]; за ред. Ю. М.Оборотова. — Одеса : Фенікс, 2015. — 488 с.
19. Майданник О. О. Конституційне право України: Навч. посіб. – К: Алерта, 2011. – 380 с
20. Панов М. Проблеми формування понятійного апарату юридичної науки: методологічні аспекти / М. Панов // Вісник Академії правових наук України. - Х. : Право, 2003. - № 2-3 (33-34). - С. 54-67.
21. Петришин, О. В. Проблеми соціологізації правової науки / О. В. Петришин// Правова доктрина – основа формування правової системи держави: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 20-річчю НАПрН України та обговоренню п'ятитом. моногр. "Правова доктрина України", Харків, 20–21 листоп. 2013 р. / Нац. акад. прав. наук України. – Харків, 2013. – С. 27–35.
22. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави. Видання 5-те, зі змінами. Навчальний посібник.— К.: Атіка.— 2001.— 176 с.
23. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: Підручник / Пер. з рос. — Харків: Консум, 2001. — 656 с.
24. Скакун О.Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): підручник. вид. 2-е, перероб. і доп. Харків: Еспада, 2009. С. 506.
25. Тацій В. Завдання правової науки в світлі реалізації Конституції України / В. Тацій, Ф. Бурчак // Вісник Академії правових наук України. - Х. : Право, 1997. - № 4 (11). - С. 3-11.
26. Тацій В. Значення юридичної науки у формуванні правової системи України / В. Тацій // Вісник Академії правових наук України. - Х. : Право, 2001. - № 3(26). - С. 3-22.
27. Тацій В. Правова наука в Україні: стан та перспективи розвитку / В.Тацій // Вісник Академії правових наук України. - Х. : Право, 2003. - №2-3 (33-34). - С. 5-24.
28. Теорія і практика конституціоналізму : український та зарубіжний досвід : матеріали учасників третьої науковопрактичної конференції (Львів, 19 травня 2017 року). – Львів : ННШПП НУ «Львівська політехніка», 2017. – 302 с.
29. Трудове право: підручник /М.І.Іншина, В.І.Щербина, Д.І.Сіроха та ін.; за ред. проф. М.І.Іншина та доц. В.І.Щербини. – Х.:Ніка Нова, 2012. – 560 с.
30. Трудове право: підручник [для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.] / В.В. Жернаков, С.М. Прилипко, О.М. Ярошенко т ін.; за ред. В.В. Жернакова. – Х.:Право, 2012. – 496 с.
31. Фінансове право: Підручник/ За ред.М.П.Кучерявенко; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім.Я.Мудрого".- Харків: Право, 2013.- 399с.
32. Хаустова М. Г. Юриспруденція в країнах традиційної правової сім'ї /М. Г. Хаустова // Державне будівництво та місцеве самоврядування :зб. наук. пр. / Нац. акад. прав. наук України,НДДерж. буд. та місц.самоврядування. - Х. : Право, 2012. - Вип. 23. - С. 43-57.
33. Цуркан М. І. Правове регулювання публічної служби в Україні. Особливості судового розгляду спорів : монографія / М. І. Цуркан. — Х. : Право, 2010. — 216 с
34. Чернадчук В.Д. Бюджетні правовідносини в Україні: поняття, класифікація та особливості структури: монографія / В.Д. Чернадчук. – Суми: Університетська книга, 2011.- 172

- c. - [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: http://uabs.edu.ua/images/stories/docs/K_CPD/Chernadchuk_m_02.pdf
35. Чернадчук В. Д. Стан та перспективи розвитку бюджетних правовідносин в Україні : монографія / Чернадчук В. Д. – Суми : Університетська книга, 2009. – 456 с. - [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: http://uabs.edu.ua/images/stories/docs/K_CPD/Chernadchuk_m_01.pdf
36. Чернадчук В. Д. Особливості змісту суб'єктивного бюджетного права / В.Д. Чернадчук // Підприємство, господарство і право. – 2007. – № 9. – С. 146–149. - [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: http://uabs.edu.ua/images/stories/docs/K_CPD/Chernadchuk_pgp2007.pdf
37. Чернадчук В. Д. Теоретичні аспекти розвитку бюджетних правовідносин / В.Д. Чернадчук // Підприємство, господарство і право. – 2009. – № 1. – С. 33–37. - [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: http://uabs.edu.ua/images/stories/docs/K_CPD/Chernadchuk_s_015.pdf
38. Чернадчук В. Д. До питання розвитку бюджетних правовідносин/ В.Д. Чернадчук // Підприємство, господарство і право. – 2009. – № 3. – С. 17–22. - [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: http://uabs.edu.ua/images/stories/docs/K_CPD/Chernadchuk_s_013.pdf
39. Чернадчук В. Д. Бюджетні кошти як об'єкт правовідносин виконання бюджету / В.Д. Чернадчук // Правовий вісник УАБС. – 2011. – № 1(4). – С. 61–64. - [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: http://uabs.edu.ua/images/stories/docs/K_CPD/Chernadchuk_s_01.pdf
40. Чернадчук В. Д. До питання класифікації бюджетних відносин/ В.Д. Чернадчук // Юридична Україна. – 2011. – № 5. – С. 41–44. - [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: http://uabs.edu.ua/images/stories/docs/K_CPD/Chernadchuk_UU_5.pdf
41. Чернадчук В. Д. Проблеми визначення поняття та класифікації юридичних складів у бюджетному праві/ В.Д. Чернадчук // Публічне право. – 2014. – № 1(13). – С. 60–67. - [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/handle/123456789/12330>
42. Чернадчук В.Д. Правова природа стягнень за порушення бюджетного законодавства // Правовий вісник Української академії банківської справи. – 2008. – № 1. – С. 50–54. - [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: <http://uabs.edu.ua/ua/kafedra-tsilno-pravovikh-distiplin/item/Chernadchuk-viktor-dmytrovych>
43. Чернадчук, В.Д. Виконання бюджету як сфера розвитку бюджетних правовідносин/ В.Д. Чернадчук //Правовий вісник Української академії банківської справи. - 2009. - N 1. - С. 40-46. - [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: <http://uabs.edu.ua/ua/kafedra-tsilno-pravovikh-distiplin/item/Chernadchuk-viktor-dmytrovych>
44. Чернадчук В.Д. Правовідносини бюджетної відповідальності // В.Д. Чернадчук // Вісник Національної академії прокуратури України. – 2008. – № 4. – С. 88–91. - [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: <http://uabs.edu.ua/ua/kafedra-tsilno-pravovikh-distiplin/item/Chernadchuk-viktor-dmytrovych>
45. Чернадчук В.Д. Актуальні питання бюджетної правотворчості / В.Д. Чернадчук // Юридична Україна. – 2011. – № 2. – С. 42–46. - [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: <http://uabs.edu.ua/ua/kafedra-tsilno-pravovikh-distiplin/item/Chernadchuk-viktor-dmytrovych>

46. Чернадчук В.Д. Щодо форм попереднього бюджетного контролю // Актуальні питання публічного права : тези доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 11 листопада 2011 р.). – С. 268–271. - [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: <http://uabs.edu.ua/ua/kafedra-tsilno-pravovikh-distiplin/item/Chernadchuk-viktor-dmytrovych>
47. Чернадчук О. Щодо визначення системи бюджетного законодавства / О. Чернадчук // Підприємство, господарство і право. – 2012. – № 8. – С. 86–89. - [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: http://pgpjournal.com.ua/archive/arc_2012.htm
48. Чернадчук О. В. До питання співвідношення бюджетного права та бюджетного законодавства / О. В. Чернадчук // Правовий вісник Української академії банківської справи. – 2012. – № 1. – С. 109–113. - [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: http://lib.academy.sumy.ua/library/P_Visnik/Numbers/1_6_2012/index.htm
49. Чернадчук О. В. Категорія “правова якість закону про державний бюджет України” в системі фінансово-правових категорій / О. В. Чернадчук // Правовий вісник Української академії банківської справи. – 2012. – № 2. – С. 46–49. - [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: http://lib.academy.sumy.ua/library/P_Visnik/Numbers/2_7_2012/index.htm
50. Чернадчук О. Відповідальність за порушення бюджетного законодавства: стан та перспективи розвитку / О. Чернадчук // Юридична Україна. – 2013. – № 4. – С. 24–29.
51. Чернадчук А. В. К вопросу о концептуальных основах бюджетного законодательства Украины / А. В. Чернадчук // Закон и жизнь. – 2013. – № 4. – С. 47–50. - [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: <http://www.twirpx.com/file/1208095/>
52. Чернадчук Т.О. Проблеми визначення поняття «банківська діяльність» / Т.О. Чернадчук // Підприємство, господарство і право. – 2011. – № 6. – С. 22–25. - [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: http://pgpjournal.com.ua/archive/arc_2011.htm
53. Чернадчук Т.О. Концепція юридичних фактів в інформаційній сфері банківської діяльності / Т.О. Чернадчук // Правовий вісник Української академії банківської справи. – 2011. – № 2 (5) – С. 77–80. - [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: http://lib.academy.sumy.ua/library/P_Visnik/Numbers/2_5_2011/Contents.htm
54. Чернадчук Т.О. Проблеми питання щодо розкриття банківської таємниці органам державного фінансового контролю / Т.О. Чернадчук // Держава і регіони. – 2013. – № 2 (40). – С. 99–103.
55. Чернадчук Т.О. Щодо визначення поняття валютних правовідносин/ Т.О. Чернадчук // Публічне право. – 2014. – № 4 (16). – С.87-92- [Електронний ресурс] – Режим доступу до матеріалу: <http://net2ftp.ru/node0/fifated@gmail.com/413.pdf>
56. Чернадчук Т.О. Деякі аспекти класифікації валютних правовідносин/ Т.О. Чернадчук // Публічне право. – 2015. – № 1 (17). – С. 93-99.
57. Чернадчук Т. Принципи податкового законодавства: окремі питання / Т. Чернадчук // Актуальні питання вітчизняної юридичної науки: матеріали Третьої Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Суми, 14- 15 квітня 2016 р. – Суми, 2016. – С.68-71
58. Чернадчук Т.О. Вплив євроінтеграційних процесів на концептуальні засади податкового права/ Т.О. Чернадчук // Публічне право. – 2016. – № 2 (20). – С. 48-53
59. Чернадчук Т.О. Актуальні питання інформаційних правовідносин у банківській сфері : монографія / Чернадчук Т.О. – Суми : СНАУ, 2011. – 163 с.
60. Чернадчук Т.О. Основи валютного права України: навчальний посібник / Т.О.Чернадчук. - Суми : Університетська книга, 2009. - 301с.

61. Чернадчук Т.О. До питання правового регулювання інституту банківської інформації / Т.О. Чернадчук // Публічне право. – 2019. – № 1 (33). – С. 107-114.
62. Чернадчук Т.О., Чернадчук О. В. Легалізація віртуальних валют на міжнародному та національному рівні: окремі правові аспекти. / Чернадчук Т.О., Чернадчук О. В. // Науковий журнал «Приватне та публічне право». – 2020. – № 2.
63. Чернадчук Т. О. Актуальні питання інформаційних правовідносин у банківській сфері: монографія / Т.О.Чернадчук [за заг. ред. І. В. Арістової]. – Суми: Вид-во Сумського національного аграрного університету, 2011. – 162 с.
- 64.
65. Шумна Л.П. Право на соціальну підтримку і гарантії його реалізації в умовах ринкової економіки: монографія / Л.П. Шумна. – Чернігів : Черніг. Нац. технол. Унт, 2014. – 380 с
66. Юридична відповідальність та інші примусові заходи у трудовому праві: навчальний посібник / М.І.Іншин, В.І.Щербина, І.М.Ваганова. – Х.:Золота миля, 2012. – 495 с.
67. Alyona M. Klochko, Nikolai P. Kurilo, Svitlana I. Zapara, Irina V. Aristova, Mykola I. Logvinenko. Improvement of the Legislation of Ukraine as to the Provision of the Protection of Banking in the Conditions of European Integration. - Journal of Advanced Research in Law and Economics, - Volume VIII. - Winter. - 7(29). - P. 2165 – 2172. - DOI: 10.14505/jarle.v8.7(29).14 - 2018 Available from: <http://journals.aserspublishing.eu/jarle/index>
68. Aristova, I.V., Zapara, S.I., Bielov, D.M., Kaliuzhna, S.V. and Chernadchuk, T.O. 2019. Legal Status of Local Self-government Authorities of Ukraine in the Conditions of Information Society Development: Research Methodology. Journal of Advanced Research in Law and Economics, Volume X, Winter, 8(46): 352–357.
69. Ivan Kravchenko, Tamara Chernadchuk, Kateryna Izbash, Yevhen Podorozhnyi, Sergii Melnyk. On Special Features of Implementation of State Export Control over International Transfer of Goods. – Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues. 2019. Volume 22. Issue: 5. URL: <https://www.abacademies.org/articles/On-special-features-of-implementation-of-state-export-control-over-international-transfer-of-goods-1544-0044-22-5-409.pdf>
70. Irina V. Aristova, Svitlana I. Zapara, Alyona M. Klochko, Oleh V. Rohovenko, Marina Yu. Kuznetsova and Anatoliy M. Kulish. The Role of Local Self-Government Authorities in Implementing the National Policy of the Information Society Development in Ukraine: Conceptual, Organisational and Legal Aspects. - International Journal of Applied Business and Economic Research, ISSN : 0972-7302 - 2017. – Number 22. – P. 1-9. – Режим доступу: <http://www.serialsjournals.com/serialjournalmanager/pdf/1511763960.pdf>
71. Vashchenko S., Riabchenko Y., Dzhafarova O., Bila V., Aristova I. IMPLEMENTATION OF THE RIGHT TO THE ANTICORRUPTION EXPERTISE AS A STRATEGY FOR THE PROTECTION OF BUSINESS. Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues. 2019. Volume 22. Special Issue 2. URL: <https://www.abacademies.org/articles/Implementation-of-the-right-to-the-anti-corruption-expertise-as-a-strategy-for-the-protection-of-Business-1544-0044-22-SI-2-378.pdf>
72. Chernadchuk, Viktor D.; Chernadchuk, Tamara O. And Klochko, Alyona M. 2017. Financial Controls as a Means of Cognition of the Financial Activities: Theoretical and Legal Aspects, Journal of Advanced Research in Law and Economics, Volume VIII, Winter, 8(30): 2383 – 2390. DOI: 10.14505/jarle.v8.8(30).08. Available from: <http://journals.aserspublishing.eu/jarle/index>